

- 1.** Bir sepetteki çiçeklerin $\frac{2}{3}$ 'ü güldür. Sepetten 12 gül alınır, geride kalanların $\frac{2}{5}$ 'i gül olacaktır. Sepette kaç gül vardır?
a. 22   b. 21   c. 20   d. 18   e. 16

Çözüm**1. yol**

Sepetteki güllerin sayısına x denirse, çiçeklerin sayısı $\frac{3x}{2}$ olur.

$$\frac{x-12}{\frac{3x}{2}-12} = \frac{2}{5} \Rightarrow x = 18 \text{ bulunur.}$$

2. yol

Sepetteki çiçeklerin sayısına x denirse, güllerin sayısı $\frac{2x}{3}$ olur.

$$\frac{\frac{2x}{3}-12}{x-12} = \frac{2}{5} \Rightarrow x = 27 \text{ ve } \frac{2x}{3} = 18 \text{ bulunur.}$$

Uyarı

Genellikle, istenen bilinmeyene x demek ilk akla gelendir. İşlemleri kolaylaştıracağı görülerek başka bir bilinmeyene x denildiğinde, özellikle test sorularında, bulunanın ne olduğuna dikkat edilmelidir.

Siz Çözünüz

- I.** Bir işyerinde çalışanların yarısı kadındır. 3'ü kadın olan 12 kişi işe alınıyor. Son durumda, çalışanların $\frac{5}{12}$ 'si kadın olduğuna göre, kaç erkektir?

- II.** Bir ağaçlıktaki ağaçların $\frac{1}{3}$ 'ü kayındır. Ağaçların $\frac{1}{4}$ 'ü kesilip her birinin yerine bir kayın ağacı dikiliyor. Son durumda, ağaçların $\frac{5}{12}$ 'si kayın olduğuna göre, kesilen ağaçların kaçta kaç kayındır?

- 2.** Bir kabın $\frac{2}{3}$ 'ünü dolduran suya, suyun $\frac{3}{5}$ 'i kadar su ekleyince kaptan 2 litre su taşıyor. Kapta, başlangıçta kaç litre su vardı?
a. 15   b. 20   c. 25   d. 30   e. 35

Çözüm

Kaptaki suyun hacmi x olursa, kabın hacmi $\frac{3x}{2}$ olur.

$$x + \frac{3x}{5} = \frac{3x}{2} + 2 \Rightarrow x = 20 \text{ bulunur.}$$

Siz de kabın hacmine x diyerek çözünüz.

Siz Çözünüz

- III.** Bir salondaki sandalyelerin $\frac{3}{5}$ 'i doludur. Salondakilerin sayısının yarısı kadar kişi gelip oturduğunda 4 sandalye boş kalıyor. Buna göre, salonda kaç sandalye vardır?

- 3.** Bir grup öğrenciye, her birine eşit sayıda kalem ve eşit sayıda defter düşecek şekilde, 189 kalem ve 135 defter dağıtılmıştır. Gruptaki öğrenci sayısı, en çok kaçtır?
a. 9   b. 18   c. 21   d. 24   e. 27

Çözüm

Kalemler ve defterler öğrencilere eşit sayıda dağıtılacağına göre; öğrenci sayısı 189 ve 135'in bir ortak böleni olmalıdır. "En çok öğrenci sayısı" istendiğine göre, bu sayı EBOB(189,135) olur.

$$x + \frac{3x}{5} = \frac{3x}{2} + 2 \Rightarrow x = 20 \text{ bulunur.}$$

Siz Çözünüz

IV. A okulunun 91 öğrencisi ile B okulunun 74 öğrencisi bir salonda buluşmuşlardır. Öğrenciler, her masada eşit sayıda A öğrencisi ve eşit sayıda B öğrencisi bulunacak biçimde oturduklarında, A'dan 1 öğrenci ve B'den 2 öğrenci aralara sıkışmak zorunda kalmışlardır.

Salonda, en çok kaç masa vardır?

- 4.** Bir babanın yaşı oğlunun yaşının 5 katıdır. Oğlu babasının yaşına geldiğinde babası 63 yaşında olacağına göre; babanın şimdiki yaşı kaçtır?
a. 25   b. 30   c. 35   d. 40   e. 45

Çözüm

	<u>Babanın yaşı</u>	<u>Oğlun yaşı</u>
Şimdi	5x	x
Sonra	63	5x

$63 - 5x = 5x - x \Rightarrow x = 7 \Rightarrow 5x = 35$ bulunur.

Siz Çözünüz

- V.** Kızı doğduğunda annesi 27 yaşında idi. Annenin yaşının kızının yaşına oranı $\frac{5}{2}$ olduğunda, anne kaç yaşında olur.

- 5.** Bahri 41 yaşında iken Osman'ın yaşı Sabri'nin yaşının 2 katı idi. Sabri 20 yaşına geldiğinde Bahri'nin yaşı Osman'ın yaşının 2 katı olacaktır.

Bugün Osman 22 yaşında olduğuna göre, Sabri kaç yaşındadır?

- a. 18   b. 17   c. 16   d. 15   e. 14**

Çözüm

Verilen bilgileri tabloda gösterelim:

	<u>Bahri</u>	<u>Osman</u>	<u>Sabri</u>
Bahri 41 iken	41	2x	x
Sabri 20 iken	2y	y	20

$$2y - 41 = y - 2x = 20 - x \Rightarrow x = 7 \text{ ve } y = 27 \text{ bulunur.}$$

Osman 14 yaşında iken, Sabri 7 yaşında imiş. Osman 22 yaşında iken, Sabri 15 yaşında olur.

Siz Çözünüz

- VI.** Umut'un yaşı Alper'in yaşının 3 katı iken Bengü 8 yaşında idi. Bengü ile Alper'in yaşlarının toplamı 23 iken Umut'un yaşı Alper'in yaşının 2 katı idi.

Bugün Umut 41 yaşında olduğuna göre, Bengü kaç yaşındadır?

- 6.** Aysel x yılında a yaşında, y yılında b yaşında idi.

Hangi yılda a + b yaşında olur?

- a. x + a   b. y + a   c. y + b**
d. x + a + b   e. y + a + b

Çözüm

Aysel x yılında a yaşında ise, x + b yılında a + b yaşında olur.

Aysel y yılında b yaşında ise, y + a yılında a + b yaşında olur.

Yanıtlarda, y + a verilmiştir.

Siz Çözünüz

VII. Ali A yılında a yaşında, Beren B yılında b yaşındadır.
Ali $2a-b$ yaşında iken Beren kaç yaşındadır?

7. Bir satıcı, fiyatları aynı olan gömleklerden bir miktar satın almıştır. Gömleklerin tanesi 4 TL ucuz olsaydı, aynı paraya 6 gömlek daha fazla; 5 TL ucuz olsaydı, 8 gömlek daha fazla alabilecekti.

Buna göre, bir gömleğin fiyatını ve gömleklerin sayısını veren denklem sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

a.
$$\begin{cases} x \cdot y = (x + 4)(y - 6) \\ x \cdot y = (x + 5)(y - 8) \end{cases}$$

b.
$$\begin{cases} x \cdot y = (x - 4)(y + 6) \\ x \cdot y = (x + 5)(y - 8) \end{cases}$$

c.
$$\begin{cases} x \cdot y = (x + 4)(y - 6) \\ x \cdot y = (x - 5)(y + 8) \end{cases}$$

d.
$$\begin{cases} x \cdot y = (x - 4)(y + 6) \\ x \cdot y = (x - 5)(y + 8) \end{cases}$$

e.
$$\begin{cases} x \cdot y = (x - 4)(y + 6) \\ x \cdot y = (x - 5)(y - 8) \end{cases}$$

Çözüm

Satıcı tanesi x liradan y gömlek almış ise $x \cdot y$ lira ödemiştir. Bu para, tanesi $x-4$ liradan alacağı $y+6$ gömleğe ödeyeceği $(x-4) \cdot (y+6)$ liraya ve tanesi $x-5$ liradan alacağı $y+8$ gömleğe ödeyeceği $(x-5) \cdot (y+8)$ liraya eşit olacaktır.

$$\begin{cases} x \cdot y = (x - 4)(y + 6) \\ x \cdot y = (x - 5)(y + 8) \end{cases}$$

Siz Çözünüz

VIII. Bir salonda, her masada eşit sayıda kişi oturmaktadır. Masalardaki kişi sayısı 1 arttırılırsa 4 masa salondan çıkarılabilecek; 1 azaltılırsa 6 masa getirilmesi gerekecektir. Buna göre; salondaki kişi sayısını ve masa sayısını veren denklem sistemini yazınız.

IX. Bir düşün salonunda, her masada eşit sayıda kişi oturmaktadır. Salona, salondakilerin yarısı kadar daha davetli gelince, her masaya 2'şer kişi daha oturuyor.
Son durumda, bir masada kaç kişi oturmaktadır?

8. Bir manav kilosunu 1 TL'den aldığı elmaların sağlamlarını ayırıp kilosunu 2 TL'den satarak %60 kâr etmiştir. Aldığı elmaların yüzde kaç çürük çıkmıştır?

- a. % 10   b. % 20   c. % 25
d. % 30   e. % 40

Çözüm

Manav n kg elma almış olsun. % x 'i çürük çıksın.

$$n \cdot \frac{100-x}{100} \cdot 2 = n \cdot 1 \cdot \frac{160}{100} \Rightarrow x = 20 \text{ bulunur.}$$

Elmaların %20'si çürük çıkmıştır.

Siz Çözünüz

X. Bir manav kilosunu 2 liradan aldığı mandalinalar ile kilosunu 3 liradan aldığı mandalinaları karıştırıp karışımın kilosunu 4 liradan satarak %30 kar etmiştir.

Manav mandalinaları hangi oranda karıştırmıştır?

9. Ayşe 8 çift çorap alırsa 6 lirası artacaktır. 15 çift çorap alırsa %10 indirim yapılacak; ancak bu durumda Ayşe arkadaşına 5 TL borçlanacaktır.

Ayşe'nin kaç lirası vardır?

- a. 18   b. 20   c. 22   d. 24   e. 26

Çözüm

Ayşe'nin parası x TL, bir çift çorabın fiyatı y TL olsun.

$$\begin{cases} 8 \cdot y = x - 6 \\ 15 \cdot \frac{90}{100} \cdot y = x + 5 \end{cases} \Rightarrow x = 22 \text{ bulunur.}$$

Siz Çözünüz

XI. Bir yayınevi kitaplarından birinin 10 tanesini alana %20 indirim, 20 tanesini alana %40 indirim yapmaktadır. 20 kitap için ödenecek para, 10 kitap için ödenecek paradan 80 TL fazladır.

20 kitap için kaç TL ödenir?

- 10.** Bir manav elmalarının 20 kilosunu, maloluş fiyatı üzerinden % 40 kârla, kalanını % 20 kârla satarak toplam satıştan % 25 kâr elde etmiştir.

% 20 kârla sattığı miktar kaç kg dır?

- a. 60   b. 70   c. 75   d. 80   e. 90

Çözüm

Manavın % 20 kârla sattığı miktar x kg ve 1 kg elmanın maliyet fiyatı y TL olsun.

Kârlar toplamı, toplam kâra eşit olur:

$$20 \cdot y \cdot \frac{40}{100} + x \cdot y \cdot \frac{20}{100} = (20+x) \cdot y \cdot \frac{25}{100}$$

$$\Rightarrow x = 60 \text{ bulunur.}$$

Siz Çözünüz

XII. Bir market %40 kârla sattığı bir ürünün bir kısmını, son kullanma tarihi yaklaştığı için, %20 zararla satmıştır. Zararla sattığı miktar, kârla sattığı miktardan 60 birim azdır.

Market bu ürünün alım satımından %20 kâr ettiğine göre, bu ürünün tamamı kaç birimdir?

- 11.** Şeker oranı % 10 olan bir bardak suyun bir miktarı dökülüp % 30 luk şekerli su ile yeniden doldurulduğunda karışımın şeker oranı % 25 oluyor. Başlangıçta bardağın kaçta kaç dökülmüştür?

- a. $\frac{1}{3}$ b. $\frac{2}{3}$ c. $\frac{4}{5}$ d. $\frac{3}{5}$ e. $\frac{3}{4}$

Çözüm

x birim şekerli su dökülmüş ve bardakta y birim şekerli su kalmış olsun.

$$y \cdot \frac{10}{100} + x \cdot \frac{30}{100} = (x+y) \cdot \frac{25}{100} \Rightarrow x = 3y \text{ bulunur.}$$

Bardağın, $\frac{x}{x+y} = \frac{3}{4}$ 'ü dökülmüştür.

Siz Çözünüz

- XIII.** $\frac{3}{5}$ 'i kadın olan Matematik öğretmenleri ile

$\frac{2}{3}$ 'ü erkek olan Türkçe öğretmenleri bir salonda

buluşuyorlar. Salondaki öğretmenlerin $\frac{13}{27}$ 'si

kadın olduğuna göre, kaçta kaç Türkçe öğretmenidir?

- 12.** Bir markette toplam alışveriş tutarının 200 TL'ye kadar olan kısmına %20, 200 TL üzerindeki kısmına %40 indirim uygulanmaktadır.

Özlem, 400 TL ödediği alışverişin yarısı tutarında alışveriş yapsaydı kaç TL ödeyecekti?

- a. 200   b. 210   c. 220   d. 230   e. 240

Çözüm

400 TL'nin $200 \cdot \frac{(100-20)}{100} = 160$ lirası ilk 200 TL'lik

kısmı içindir. 200 TL'nin üzerindeki kısım x TL olsun.

$$x \cdot \frac{(100-40)}{100} = 240 \Rightarrow x = 400 \text{ bulunur.}$$

Demek ki; yapılan alışveriş 600 liralıktır.

300 TL'lik alışveriş için,

$$200\text{TL} \cdot \frac{80}{100} + 100\text{TL} \cdot \frac{60}{100} = 220\text{TL} \text{ ödenir.}$$

Siz Çözünüz

XIV. Bir ülkede ilk 15 günde ödenen trafik cezalarında %30, ikinci 15 gün içinde ödenenlere de %10 indirim uygulanmaktadır. Bu ülkede; bir sürücü aldığı iki trafik cezasının birini ilk 15 gün içinde, birini de ikinci 15 gün içinde ödeyerek, toplam olarak %25 indirim sağlamıştır.

Ödediği indirimli trafik cezaları toplamı 300 birim olduğuna göre, ilk 15 gün içinde ödediği indirimli ceza kaç birimdir?

- 13.** Bir işyerinin hisselerinin $\frac{5}{8}$ 'i Yılmaz'ın, kalanı Murat'ındır.
Daha sonra Cem'in de katılması ile eşit hisseli bir ortaklık kuruluyor.
Cem bu ortaklık için 48000 TL ödediğine göre, Murat bu paranın kaç lirasını alır?
- a. 6 000   b. 8 000   c. 12 000
d. 16 000   e. 18 000

Çözüm

Şirkete x TL değer biçilmiş olsun. Her birinin hissesi $\frac{x}{3}$ TL'lik olur.

48000 TL'nin $\frac{5x}{8} - \frac{x}{3} = \frac{7x}{24}$ lirası Yılmaz'a

$\frac{3x}{8} - \frac{x}{3} = \frac{x}{24}$ lirası Murat'a verilmelidir.

$\frac{7x}{24} + \frac{x}{24} = 48000 \Rightarrow \frac{x}{24} = 6000$ bulunur.

Murat 6000 TL alır.

Siz Çözünüz

- XV.** Bir işyerinin hisselerinin $\frac{2}{3}$ 'ü Bengü'nün, $\frac{1}{4}$ 'ü İrem'in, kalanı Nur'undur.
Hisselerin eşitlenmesi kararı alınıyor.
Bunun gerçekleştirilmesi için Bengü'ye verilmesi gereken paranın kaçta kaçını Nur öder?

- 14.** 8 işçinin günde 6 saat çalışarak belli bir sürede bitirebildiği işi, 3 işçi günde 8 saat çalışarak 2 gün daha fazla sürede bitirebiliyor.

Aynı işi bir işçi günde 12 saat çalışarak kaç günde bitirebilir ?

- a. 8   b. 9   c. 10   d. 6   e. 4

Çözüm

1 işçi 1 saatte k birim iş yapsın. 8 işçi işi n günde bitirsin.

$$8 \cdot k \cdot 6 \cdot n = 3 \cdot k \cdot 8 \cdot (n+2) \Rightarrow n=2 \text{ olur.}$$

$8 \cdot k \cdot 6 \cdot 2 = 8 \cdot 12 \cdot k$ birimlik işi günde $12 \cdot k$ birim iş yapan işçi 8 günde bitirir.

Siz Çözünüz

XVI. 3 kadın ile 2 erkeğin 12 saatte üretebildikleri miktardaki ürünü, 2 kadın ile 3 erkek 13 saatte üretebilmektedir.

Buna göre, bir kadının 4 saatte üretebildiği miktardaki ürünü bir erkek kaç saatte üretebilir?

- 15.** A ve B işçilerinin 2 günde bitirebilecekleri işin bitirilmesi, A'nın birinci günün sonunda işi bırakması yüzünden 2 gün gecikiyor.
A işçisi işin tamamını kaç günde bitirebilirdi?

- a. 3   b. 4   c. 5   d. 6   e. 8

Çözüm

A işçisi günde a birim, B işçisi günde b birim iş yapsın.

$$(a+b) \cdot 1 + b + 2 \cdot b = (a+b) \cdot 2 \Rightarrow a = 2 \cdot b \text{ olur.}$$

A işçisi işi n günde bitirsin.

$$(a+b) \cdot 2 = a \cdot n \text{ ve } a = 2 \cdot b \Rightarrow n = 3 \text{ bulunur.}$$

Siz Çözünüz

XVII. Ali 1 saat, Can 2 saat çalışarak bir işin $\frac{1}{3}$ 'ünü bitiriyor. Ali 2 saat, Can 3 saat daha çalışınca işin $\frac{11}{12}$ 'si bitirilmiş oluyor.

Ali tek başına, işin tamamını kaç saatte bitirir?

16. 12 metrelik bir dairesel pist üzerinde hareket eden iki hareketli aynı yönde giderlerken 6 sn de bir, zıt yönde giderlerken 2 sn de bir karşılaşıyorlar. Buna göre, hızı az olan hareketli bir tam dönmeyi kaç sn de yapar ?

- a. 12   b. 9   c. 8   d. 6   e. 4

Çözüm

Hareketlilerin hızları v_1 ile v_2 ve $v_1 > v_2$ olsun.

$$\left. \begin{array}{l} 6v_1 - 6v_2 = 12 \\ 2v_1 + 2v_2 = 12 \end{array} \right\} \Rightarrow v_1 = 4, v_2 = 2 \text{ bulunur.}$$

Hızı az olan 1 tam dönmeyi $12 : 2 = 6$ sn'de yapar.

Siz Çözünüz

XVIII. 60 m'lik bir dairesel pistte bir A noktasından zıt yönde harekete başlayan iki hareketli, A'dan 25 m uzakta, bir B noktasında karşılaşıyorlar. Karşılaşma anında, hızı büyük olan geri dönüyor ve bu andan 30 sn sonra, bir C noktasında diğerine yetişiyor.

A ve C noktaları arasındaki küçük çember yayı kaç m'dir?

17. Bir musluğun bir havuzu doldurması, başka bir musluğun dolu havuzu boşaltmasından 2 saat fazla sürüyor. Havuz yarıya kadar dolu iken havuzu doldurmak için dolduran musluk açılıyor. Ancak; boşaltan musluk da açık unutulduğundan, havuz 6 saatte boşalıyor. Buna göre, dolduran musluk boş havuzu kaç saatte doldurur ?

- a. 6   b. 8   c. 9   d. 10   e. 12

Çözüm

Boşaltan musluk t saatte boşaltsın; dolduran musluk $t+2$ saatte doldursun. 1 saatte havuzun $\frac{1}{t}$ 'si dolar ve $\frac{1}{t+2}$ 'si boşalır.

6 saatte havuzun $\frac{6}{t} - \frac{6}{t+2}$ 'si boşalır. Bu, havuzun $\frac{1}{2}$ 'si olur.

$$\frac{6}{t} - \frac{6}{t+2} = \frac{1}{2} \Rightarrow t+2=6 \text{ bulunur.}$$

Dolduran musluk havuzu 6 saatte doldurur.

Siz Çözünüz

XIX. Ali 1 saat, Can 2 saat çalışarak bir işin $\frac{1}{3}$ 'ünü bitiriyor. Ali 2 saat, Can 3 saat daha çalışınca işin $\frac{11}{12}$ 'si bitirilmiş oluyor.

Ali tek başına, işin tamamını kaç saatte bitirir?

18. Bir işi Behzat 6 saatte, Kürşat 8 saatte, Nevzat 12 saatte yapıyor. Behzat ile Kürşat birlikte işe başladıktan 2 saat sonra Kürşat ayrılıyor; 3 saat sonra Nevzat katılıyor.

İş bitirildiğinde işin kaçta kaçını Nevzat yapmış olur?

- a. $\frac{1}{3}$ b. $\frac{1}{4}$ c. $\frac{1}{6}$ d. $\frac{1}{9}$ e. $\frac{1}{12}$

Çözüm

1. yol

Behzat, Kürşat ve Nevzat 1 saatte sırasıyla b, k ve n birim iş yaparlar.

Nevzat katılana kadar Behzat 3 saat, Kürşat 2 saat çalışmıştır. Sonra, Behzat ve Nevzat x saat daha çalışmış olsunlar.

$$6b = 8k = 12n = 3b + 2k + xb + xn \Rightarrow x = 1 \text{ bulunur.}$$

Nevzat, 1 saatte işin $\frac{1}{12}$ 'sini yapar.

2. yol

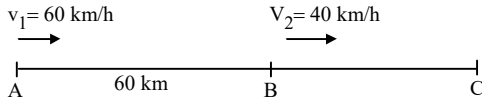
Nevzat katılana kadar Behzat 3 saat, Kürşat 2 saat çalışmıştır. İşin $\frac{3}{6} + \frac{2}{8} = \frac{3}{4}$ 'ü yapılmıştır.

Behzat ile Nevzat işin $\frac{1}{4}$ 'ünü birlikte tamamlayacaklardır. İki birlikte işin tamamını t saatte bitirsinler:

$$\frac{1}{6} + \frac{1}{12} = \frac{1}{t} \Rightarrow t = 4 \text{ bulunur.}$$

Behzat ile Nevzat, işin $\frac{1}{4}$ 'ünü 1 saatte yaparlar.

Nevzat, 1 saatte işin $\frac{1}{12}$ 'sini yapmıştır.

19.

Hızları 60 km/h ve 40 km/h olan iki kamyon aralarında 60 km uzaklık bulunan A ve B kasabalarından C kasabası yönünde aynı anda yola çıkıyorlar. A'dan yola çıkan kamyon yolda bir saat dinlenmesine karşın C kasabasına öteki kamyonla birlikte giriyor.

Buna göre, B ve C kasabaları arası kaç km'dir?

- a. 160   b. 180   c. 200
d. 220   e. 240

Çözüm

B'deki kamyon BC yolunu t saatte alsın. A'daki kamyon AC yolunu t-1 saatte alır.

$$60 \cdot (t-1) - 40 \cdot t = 60 \Rightarrow t = 6 \text{ bulunur.}$$

B ve C kasabaları arası $40 \cdot 6 = 240$ km 'dir.

20. Nazım bir işi Hikmet'ten 8 saat daha kısa sürede bitirebilmektedir.

Aynı işi ikisi birlikte 3 saatte bitirebildiğine göre; Nazım tek başına kaç saatte bitirir?

- a. 2   b. 3   c. 4   d. 5   e. 6

Çözüm

Nazım bu işi tek başına t saatte bitirsin. Hikmet aynı işi tek başına t+8 saatte bitirir.

1 saatte yapılan iş miktarları arasındaki ilişkiyi yazalım:

$$\frac{1}{t} + \frac{1}{t+8} = \frac{1}{3} \Rightarrow t = 4 \text{ bulunur.}$$

Nazım, işi tek başına 4 saatte bitirir.

Siz Çözünüz

XX. Ali bir işin yarısını, Temel de kalanını toplam 9 saatte yapıyorlar. Birlikte çalışsalar, işi 4 saatte yapabileceklerdi.

Ali, Temel'den daha hızlı olduğuna göre, işin tamamını tek başına kaç saatte yapabilir?